

Apuntamentos de

Lingua Galega

O VERBO

TEMA: O VERBO

1. DEFINICIÓN:

Palabras variables que nas formas complexas se forman dun **LEXEMA** e varios morfemas gramaticais:

- ⇒ **VT:** vogal temática. Indica de que conjugación estamos a falar.
- ⇒ **MMT:** morfema de modo e tempo. Indica o tempo verbal (presente, copretérito, futuro, antepretérito, etc) e o modo (indicativo, subjuntivo, imperativo).
- ⇒ **MNP:** Morfema de número e persoa P1, P2, P3 (1ª, 2ª, 3ª de singular), P4, P5, P6 (1ª, 2ª e 3ª de plural).

Indican accións, estados ou fenómenos e funcionan como NÚC do PDO.

2. CONJUGACIONES.

Distinguimos **3 conjugacións:**

- ⇒ **1ª conjugación:** verbos que en infinitivo **rematan en -ar.**
- ⇒ **2ª conjugación:** verbos que en infinitivo **rematan en -er.**
- ⇒ **3ª conjugación:** verbos que en infinitivo **rematan en -ir.**

3. MODOS.

Distinguimos **3 modos verbais:**

- ⇒ **Indicativo:** expresa a acción de maneira obxectiva sen tomar partido nin manifestar os seus sentimentos. Expresa **acción real.**

↪ **Subxuntivo:** expresa sentimentos, dúbidas, temor, desexo. Expresa acción irreal.

↪ **Imperativo:** expresa unha orde ou mandato.

4. VOZ VERBAL:

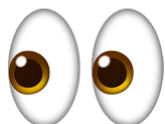
↪ **Voz activa:** o suxeito realiza a acción.

- *Meu pai puxo a lavadora.*

↪ **Voz pasiva:** o suxeito paciente **recibe a acción**. Esta construción sempre vai coa perífrase verbal pasiva.

- A lavadora foi posta por meu pai.

5. TEMPOS VERBAIS.

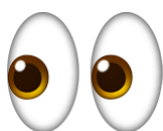
En galego NON EXISTEN TEMPOS COMPOSTOS!!!!

O tempo **expresa a acción respecto do momento da fala**, distinguindo fundamentalmente o **presente, pasado e futuro**.

A continuación analizamos os tempos verbais de acordo cos modos indicativo e subxuntivo, e para iso partimos de tres verbos regulares que nos valen como exemplos.

INDICATIVO			
TRUCOS ou TENDENCIAS	1ª CONX.	2ª CONX.	3ª CONX.
<u>PRESENTE</u> “Eu agora mesmo...”	<i>Canto</i> <i>Cantas</i> <i>Canta</i> <i>Cantamos</i> <i>Cantades</i> <i>cantan</i>	<i>Como</i> <i>Comes</i> <i>Come</i> <i>Comemos</i> <i>Comedes</i> <i>comen</i>	<i>Parto</i> <i>Partes</i> <i>Parte</i> <i>Partimos</i> <i>Partides</i> <i>parten</i>
<u>COPRETÉRITO</u> CI: -aba, -abas, -aba, -abamos, -abades, -aban. CII/CIII: -ía, ías, ía, -íamos, -iades, -ían.	<i>Cantaba</i> <i>Cantabas</i> <i>Cantaba</i> <i>Cantabamos</i> <i>Cantabades</i> <i>cantaban</i>	<i>Comía</i> <i>Comías</i> <i>Comía</i> <i>Comíamos</i> <i>Comiades</i> <i>comían</i>	<i>Partía</i> <i>Partías</i> <i>Partía</i> <i>Partíamos</i> <i>Partiades</i> <i>partían</i>
<u>PRETÉRITO</u> “Onte eu ...” “Hai 5 minutos eu”	<i>Cantei</i> <i>Cantaches</i> <i>Cantou</i> <i>Cantamos</i> <i>Cantastes</i> <i>cantaron</i>	<i>Comín</i> <i>Comíches</i> <i>Comeu</i> <i>Comemos</i> <i>Comestes</i> <i>Comeron</i>	<i>Partín</i> <i>Partiches</i> <i>Partiu</i> <i>Partimos</i> <i>Partistes</i> <i>Partiron</i>
<u>ANTEPRÉTÉRITO</u> CI: -ara, -aras, -ara, -aramos, -arades, -aran. CII: -era, -eras, -era, -eramos, -erades, -eran. CIII: -ira, -iras, -ira, -iramos, -irades, -iran.	<i>Cantara</i> <i>Cantaras</i> <i>Cantara</i> <i>Cantaramos</i> <i>Cantarades</i> <i>Cantaran</i>	<i>Comera</i> <i>Comeras</i> <i>Comera</i> <i>Comeramos</i> <i>Comerades</i> <i>Comeran</i>	<i>Partira</i> <i>Partiras</i> <i>Partira</i> <i>Partiramos</i> <i>Partirades</i> <i>Partiran</i>

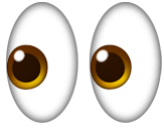
<u>FUTURO</u>	<i>Cantarei</i>	<i>Comerei</i>	<i>Partirei</i>
“Mañá eu...”	<i>Cantarás</i>	<i>Comerás</i>	<i>Partirás</i>
	<i>Cantará</i>	<i>Comerá</i>	<i>Partirá</i>
	<i>Cantaremos</i>	<i>Comeremos</i>	<i>Partiremos</i>
	<i>Cantaredes</i>	<i>Comeredes</i>	<i>Partiredes</i>
	<i>Cantarán</i>	<i>Comerán</i>	<i>Partirán</i>
<u>POSPRETÉRITO</u>			
CI: - aría, -arías, -aría, -ariamos, -ariades, -arían.	<i>Cantaría</i>	<i>Comería</i>	<i>Partiría</i>
	<i>Cantaría</i>	<i>Comerías</i>	<i>Partirías</i>
CII: - ería, -erías, -ería, -eríamos, -eriades, -erían.	<i>Cantaría</i>	<i>Comería</i>	<i>Partiría</i>
	<i>Cantariamos</i>	<i>Comeríamos</i>	<i>Partiríamos</i>
	<i>Cantariades</i>	<i>Comeriades</i>	<i>Partiriades</i>
CIII: - iría, -irías, -iría, -iríamos, -iriades, -irían.	<i>cantarían</i>	<i>comerían</i>	<i>partirían</i>

Os verbos da CII do Pretérito fan P1 e P2 con -i e o resto con -e:

(bebin, bebiches, bebeu, bebemos, bebestes, beberon).

SUBXUNTIVO			
TRUCOS ou TENDENCIAS	1ª CONX.	2ª CONX.	3ª CONX.
<u>PRESENTE</u> “Quere que eu...”	<i>Cante</i> <i>Cantes</i> <i>Cante</i> <i>Cantemos</i> <i>Cantedes</i> <i>canten</i>	<i>Coma</i> <i>Comas</i> <i>Coma</i> <i>Comamos</i> <i>Comades</i> <i>coman</i>	<i>Parta</i> <i>Partas</i> <i>Parta</i> <i>Partamos</i> <i>Partades</i> <i>Partan</i>
<u>PRETÉRITO</u> “Ai, se eu...” CI: -ase, -ases, -ase, -ásemos, -asedes, -asen. CII: -ese, -eses, -ese, -ésemos, -ésedes, -esen. CIII: -ise, -ises, -ise, -ísemos, -ísedes, -isen.	<i>Cantase</i> <i>Cantases</i> <i>Cantase</i> <i>Cantásemos</i> <i>Cantásedes</i> <i>Cantasen</i>	<i>Comese</i> <i>Comeses</i> <i>Comese</i> <i>Comésemos</i> <i>Comésedes</i> <i>Comesen</i>	<i>Partise</i> <i>Partises</i> <i>Partise</i> <i>Partísemos</i> <i>Partísedes</i> <i>Partisen</i>
<u>FUTURO</u> CI: -ar, -ares, -ar, -armos, -ardes, -aren. CII: -er, -eres, -er, -ermos, -erdes, -eren. CI: -ir, -ires, -ir, -irmos, -irdes, -iren.	<i>Cantar</i> <i>Cantares</i> <i>Cantar</i> <i>Cantarmos</i> <i>Cantardes</i> <i>Cantaren</i>	<i>Comer</i> <i>Comeres</i> <i>Comer</i> <i>Comermos</i> <i>Comerdes</i> <i>Comeren</i>	<i>Partir</i> <i>Partires</i> <i>Partir</i> <i>Partirmos</i> <i>Partirdes</i> <i>Partiren</i>

Lembra que a acentuación na P4 e P5 de varias formas verbais cambia respecto do castelán. En galego só acentuamos o Pretérito Subxuntivo.

- **Copretérito, Indic.:** cantabamos, cantabades, comiamos, comiades.
- **Antepretérito, Indic.:** cantaramos, cantarades, comerades, partiramos.
- **Pospretérito, Indic.:** cantariamos, comeriades, partiriamos, partiriades.
- **Pretérito, Subx.:** partísemos, partísedes, comésemos, cantásedes.

6. VERBOS REGULARES E IRREGULARES

Distinguimos entre:

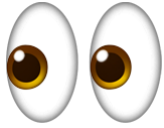
➡ **Verbos regulares:** son aqueles que se repite o lexema en calquera tempo e modo verbais. O LEXEMA é sempre o mesmo.

➡ **Verbos irregulares:** son aqueles que adoitan presentar diferentes lexemas dependendo do tempo e modo verbal.

Táboa de segmentación para aplicar nos verbos regulares.

			LEXEMA	VT (vogal temática)	MMT (morfema de modo e tempo)	MNP (morfema de nº e persoa)
INDICATIVO	PRESENTE INDIC.	C1	Cant -	P1 – Ø R - a	Ø	P1 – o P2 – s P3 – Ø P4 – mos P5 – des P6 – n
		C2	Com-	P1 – Ø R - e		
		C3	Part-	P1 – Ø P2/3/6 -e P4/5 - i		
	COPRETÉRITO INDIC.	C1	Cant –	a	ba	P1 – Ø P2 – s P3 – Ø P4 – mos P5 – des P6 – n
		C2	Com –	i	a	
		C3	Part –			
	PRETÉRITO INDIC.	C1	Cant –	P1 – e P3 – o R – a	Ø	C1 // C2, C3 P1 – i // P1 - n P2 – ches P3 – u P4 – mos P5 – stes P6 – ron
		C2	Com –	P1/2 – í R – e		
		C3	Part –	i		
	ANTEPRETÉRITO INDIC.	C1	Cant –	a	ra	P1 – Ø P2 – s P3 – Ø P4 – mos P5 – des P6 – n
		C2	Com –	e		
		C3	Part –	i		

	FUTURO INDIC.	C1	Cant –	a	P1/4/5 – re P2/3/6 – ra	P1 – i P2 – s P3 – ∅ P4 – mos P5 – des P6 – n
		C2	Com –	e		
		C3	Part –	i		
	CONDICIONAL INDIC.	C1	Cant –	a	ria	P1 – ∅ P2 – s P3 – ∅ P4 – mos P5 – des P6 – n
		C2	Com –	e		
		C3	Part –	i		
SUBXUNTIVO	PRESENTE SUBX.	C1	Cant –	∅	e	P1 – ∅ P2 – s P3 – ∅ P4 – mos P5 – des P6 – n
		C2	Com –		a	P3 – ∅ P4 – mos
		C3	Part –			P5 – des P6 – n
	PRETÉRITO SUBX.	C1	Cant –	a	se	P1 – ∅ P2 – s P3 – ∅ P4 – mos P5 – des P6 – n
		C2	Com –	e		P3 – ∅ P4 – mos
		C3	Part –	i		P5 – des P6 – n
	FUTURO SUBX.	C1	Cant –	a	P2/6 – re R – r	P1 – ∅ P2 – s P3 – ∅ P4 – mos P5 – des P6 – n
		C2	Com –	e		P3 – ∅ P4 – mos
		C3	Part –	i		P5 – des P6 – n

NON CONFUNDADES!!!!

↪ **Antepretérito de Indicativo: acción real** sucedida no pasado.

- Cando chegou Manuel, María xa **marchara**.

↪ **Pretérito de Subxuntivo: acción irreal.** Acción que non sucedeu nin

sucedirá (desexo, dúbida, etc.)

- Se **cantases** mellor, serías famosa.

Mantéñense como **verbos da segunda** (en contraste co castelán) *converxer*,

emerxer, encher, erguer, espaxer, fender, ferver, premer, render, repeler,

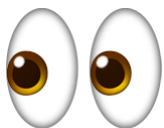
rexer, toller, xemer. Tamén se conservan como verbos da C2 os derivados

de **bater** (*abater, combater, debater, rebater*), *correr* (*concorrer, discorrer,*

escorrer, ocorrer, percorrer, recorrer, socorrer, transcorrer), *verter* (*converter*

inverter, perverter, reverter, subverter) e *romper* (*corromper, interromper,*

irromper, prorromper).

Os verbos rematados en – uír son regulares: atribuír, destruír.

Os verbos rematados en -cer/-cir son regulares: agradecer, nacer. Só cambia ás veces a grafía -c- por -z-, pero é o mesmo son.

Os verbos rematados en – aer, -aír, -oer, -oír, eír, empregan diérese na P4 e P5 do Copretérito de Indicativo para distinguir as formas do Presente de Subxuntivo.

Copretérito de Indicativo

saía
saías
saía
saíamos
saíades
saían

Presente de Subxuntivo

saia
saias
saia
saíamos
saíades
saian

6.1. VERBOS SEMIRREGULARES

6.1.1. Verbos en –er: afecta ao presente de indicativo.

Os verbos en -er que teñen -e-, -o- como últimas vogais do lexema presentan unha alternancia:

- E/O aberto [ε / ɔ]: na P2/3/6 no Presente de Indicativo.
- E/O pechado [e / o]: na P1/4/5, no Presente de Indicativo, todo o Presente de Subxuntivo e Imperativo.

Comer, beber, rexeir, poñer....

	PRESENTE DE INDICATIVO	PRESENTE DE SUBXUNTIVO	IMPERATIVO
P1	como	coma	
P2	comes	comas	come
P3	come	coma	
P4	comemos	comamos	
P5	comedes	comades	comede
P6	comen	coman	

Porén: *querer, quecer, esquecer; e poder, levar*

- E / O aberta [ε / ɔ]: P1/2/3/6 na P2/3/6 no Presente de Indicativo.
- E/O pechada [e / o]: P4/5, no Presente de Indicativo, todo o Presente de Subxuntivo e Imperativo.

AGÁS *deber, crer, ler*, e verbos rematados en -*ecer*: *parecer*, etc., son sempre pechados.

6.1.2. Verbos en -lr: afecta ao presente de indicativo, presente de subxuntivo e imperativo.

⇒ **Verbos con- e como vogal final do lexema no infinitivo** (*advertir, servir* etc.):

- l = na P1/P2/P3/P6 do Presente de Indicativo, todo o Presente do Subxuntivo e P2 do Imperativo.

- E pechada [e / o]: P4/P5 do Presente de Indicativo, P5 do Imperativo.

Conxúganse os seguintes verbos: *adherir; advertir, **divertir**; agredir, transgredir; conferir, inferir, **preferir**, proferir, referir, transferir; **competir, repetir**; concernir, discernir; espelir; **espir**; dixerir, **inxerir, suxerir; medir; pedir** e derivados; reflectir; **vestir**, investir, revestir.*

	PRESENTE DE INDICATIVO	PRESENTE DE SUBXUNTIVO	IMPERATIVO
P1	visto	vista	
P2	vistes	vistas	viste
P3	viste	vista	
P4	vestimos	vistamos	
P5	vestides	vistades	vestide
P6	visten	vistan	

⇒ **Verbos con i/e no radical:**

- i: P1 do Presente de Indic., todo o Presente de Subx., e P2 de Imperativo.
- E aberto [ε / ɔ]: P2/3/6 do Presente de Indicativo.

- E pechado: P4/5 do Presente de Indicativo.
- Afecta aos verbos **ferir**, **mentir**, **sentir**, **seguir**, **servir** e dos seus derivados e compostos: *malferir*; *desmentir*; *asentir*, *consentir*, *resentir*, *conseguir*, *perseguir* e *proseguir*.

	PRESENTE DE INDICATIVO	PRESENTE DE SUBXUNTIVO	IMPERATIVO
P1	sigo	siga	
P2	s ε gues	sigas	sigue
P3	s ε gue	siga	
P4	seguimos	sigamos	
P5	seguides	sigades	seguide
P6	s ε guen	sigan	

Verbos con u como vogal final do lexema no infinitivo.

- U = P1/4/5 do Presente de Indicativo, todo o Presente do Subxuntivo e todo o Imperativo.
- O aberto [ɔ]= P2/3/6 do Presente de Indicativo.
- Verbos do tipo **fuxir**: **acudir**, *bulir* (e *rebulir*), **cubrir** e derivados (*descubrir*, *encubrir*, *recubrir*), *cumprir* ‘ser mester’, *cuspir*, **durmir**, *engulir*, *fundir* ‘render’, *fuxir*, **lucir** e derivados (*deslucir*, *entrelucir*, *relucir*, *translucir*, *tremelucir*), **mulir**, **muxir**, *pulir*, **ruxir**, **sacudir**, **subir**, **sufrir**, **sumir** (e os seus derivados *consumir* e *ensumir*), **tusir**, **ulir**, *urdir*, *xunguir*, **xurdir**.

	PRESENTE DE INDICATIVO	PRESENTE DE SUBXUNTIVO	IMPERATIVO
P1	subo	suba	
P2	sobes	subas	sube
P3	sobe	suba	
P4	subimos	subamos	
P5	subides	subades	subide
P6	soben	suban	

6.1.3. Verbos rematados na raíz en -a ou -o: ven aumentado o radical cun -i no

Presente de Indicativo e no Presente de Subxuntivo.

↪ **Caer:** cai - o, cai - a - s, cai - a - mos.

↪ **Moer:** moi - o, moi - a - des, moi - a - n.

↪ **Saír:** sai - o, sai - a, sai - a - s.

↪ Etc.

6.2. VERBOS IRREGULARES

Son os verbos que presentan algunha variación no lexema.

Os verbos irregulares en galego pódense agrupar segundo falemos de tempos do:

↪ **TEMAS DE PERFECTO:** son o Pretérito de Indicativo, o Antepretérito de Indicativo, o Pretérito de Subxuntivo e o Futuro de Subxuntivo.

↪ **TEMA DE PRESENTE:** son aqueles que non son de tema de perfecto (Presente, Copretérito, Futuro e Condicional de Indicativo e Presente de Subxuntivo).

Atendendo ao tema de perfecto, distinguimos **17/ 18 verbos irregulares** en galego.

INFINITIVO	PRETÉRITO DE INDICATIVO	ANTEPRETÉRITO DE INDICATIVO	PRETÉRITO DE SUBXUNTIVO	FUTURO DE SUBXUNTIVO
CABER	couben	coubera	coubese	couber
DAR	dei	dera	dese	der
DICIR	dixen	dixera	dixese	dixer
ESTAR	estiven	estivera	estivese	estiver
FACER	fixen	fixera	fixese	fixer
HABER	houben	houbera	houbese	houber
IR	Fun, foi	fora	fose	for
PODER	puiden	puidera	puidese	puiden
POÑER	puxen	puxera	puxese	puxer
PÓR	puxen	puxera	puxese	puxer
PRACER	prouguen	prouguera	prouguese	prouguer
QUERER	quixen	quixera	quixese	quixer
SABER	souben	soubera	soubese	souber
SER	Fun, foi	fora	fose	for
TER	tiven	tivera	tivese	tiver
TRAER	trouxen	trouxera	trouxese	trouger
VER	vin	vira	vise	vir
VIR	vin, viñeras	viñera	viñese	viñer

Ademais disto, hai unha serie de verbos galegos que presentan **máis irregularidades**, podendo variar o lexema noutros tempos verbais tamén.

INFINITIVO	PRESENTE DE INDICATIVO	COPRETÉRITO DE INDICATIVO	PRESENTE DE SUBXUNTIVO
FACER	fago		faga
PARIR	paio		Paia
VALER	vallo		valla
SER	son	era	sexa
TER	teño	tiña	teña
Etc.			

7. FORMAS NOMINAIS

Entendemos por formas nominais:

👉 **INFINITIVO:** cantar , comer , partir.

👉 **XERUNDIO:** cantando, comendo, partindo.

👉 **PARTICIOPIO:** cantado, comido, partido.

Trátase de formas que **non expresan tempo nin modo**, e que se **aproximan a outras categorías gramaticais**.

7.1. INFINITIVO.

Adoita funcionar como **NÚC. do PDO**, aínda que **tamén aparece** en numerosas ocasións **substantivado** (precedido dun DET.).

En galego contamos co **INFINITIVO CONXUGADO**, procedente do galego-portugués.

CANTAR	COMER	PARTIR
Cant – a – r	Com – e – r	Part – i – r
Cant – a – re – s	Com – e – re – s	Part – i – re – s
Cant – a – r	Com – e – r	Part – i – r
Cant – a – r – mos	Com – e – r – mos	Part – i – r – mos
Cant – a – r – des	Com – e – r – des	Part – i – r – des
Cant – a – re – n	Com – e – re – n	Part – i – re – n

7.1.1. Cando se PODE usar o infinitivo conxugado.

👉 **Cando o infinitivo ten Sux. distinto do verbo do que depende.**

- **Comermos a torta *estivo* mal.**

(Nós comermos// Comermos a torta estivo)

SUX.

SUX.

↪ **Cando o infinitivo ten o mesmo SUX. do verbo do que depende, vai antes ca este, e xeralmente precedido de preposición.**

- *Por **teres** suspensa a materia **quedarás** na casa a fin de semana*

(Ti teres // Ti quedarás)

SUX.

SUX.

↪ **Cando o infinitivo ten o mesmo SUX. do verbo do que depende, vai despois deste, pero no medio aparecen elementos oracionais** (algúnha función sintáctica).

- ***Viaxaremos** a Inglaterra este verán para **coñecermos** mellor a lingua.*

(Nós viaxaremos // Nós coñecermos)

SUX.

SUX.

↪ **Cando ten un SUX. distinto e vai complementando a un nome.**

- *Esa **foi** a razón de perderdes o partido.*

(Esa foi // Vós perderdes)

SUX.

SUX.

↪ **Cando alude á indeterminación do SUX.**

- ***Chegamos** no intre de **abriren** o museo.*

(Nós chegamos // indeterminado)

SUX.

7.1.2. Cando NON SE PODE usar o infinito conxugado.

⇒ Cando o infinitivo ten valor impersonal.

- **Comer** san é bo para a saúde.

⇒ Cando ten valor imperativo.

- A **calar**!

⇒ Cando forma parte dunha perífrase verbal, como verbo auxiliado.

- Tes que **estudar** máis.

⇒ Cando depende dun verbo modal (“querer”).

- Quero **saír** á rúa.

⇒ Cando depende de verbos causativos: prohibir, mandar, permitir, denegar, ordear, etc.

- Prohibiunos **saír** do centro.

⇒ Cando depende de verbos de sentido (os 5 sentidos)

- Oínte **falar** de min.

7.2. PARTICIOPIO.

Adoitan funcionar como **NÚC. do PDO**. Poden funcionar como **verbos auxiliados** dunha perífrase verbal e tamén poden funcionar como **participios adxectivados**.

Alguns participios **presentan dúas formas**: unha regular, utilziada como verbo e como parte das perífrases verbais, e outra irregular, que adoita funbcionar como adxectivo.

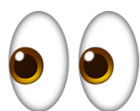
Listaxe de participios dobres:

PARTICIOPIO REGULAR	PARTICIOPIO IRREGULAR
acendido	aceso
bendico	bendito
calmado	calmo
cansado	canso
chocado	choco
collido	colleito
comido	comesto
distinguido	distinto
enxugado	enxoito
escorrido	escorreito
espertado	esperto
fartado	farto
fixado	fixo
gastado	gasto
limpado	limpo
maldico	maldito

nacido	nado
pagado	pago
prendido	preso
quentado	quente
resolvido	resolto
salvado	salvo
tinxido	tinto
tollido	tolleito
torcido	torto
volvido	volto

8. PERÍFRASES VERBAIS

Entendemos por **PERÍFRASE VERBAL** o conxunto formado por **dous verbos**, un **verbo auxiliar** (que achega as categorías de modo, tempo verbal, número e persoa), e o **verbo auxiliado**, que achega o significado semántico, e aparece en **infinitivo**, **xerundio** ou **participio**. Ás veces, os dous verbos poden ir unidos por un **enlace** que adoita ser unha conxunción (que), ou unha preposición (a, de, en, por, para).

Sabemos que é **perífrase** cando podemos substituír o conxunto polo segundo verbo conxugado.

Canto a criterios semánticos podemos distinguir:

8.1. PERÍFRASES TEMPORAIS: indican futuridade e inminencia.

- **Ir + infinitivo:** *Vou ir ao cine.*
- **Estar a/ para + infinitivo:** *María está para parir.*
- **Andar para + infinitivo:** *Anda para casar coa loira.*
- **Haber (de) + infinitivo:** *Hei mercar algo fermoso en Carnota.*
- **Querer + infinitivo:** *Hoxe quere chover.*

“Querer” só forma **perífrase verbal** con verbos atmosféricos ou co verbo “chorar”.

- Parece que **quere chover** = Parece que **choverá**.
- Eu quero matar **NON É O MESMO** que “eu mato”.

8.2. PERÍFRASES MODAIS: poden indicar obriga ou posibilidade.

8.2.1. Perífrases modais de obriga:

- **Hai que + infinitivo:** *Hai que estudar máis.*
- **Haber (de) + infinitivo:** *Has de facer o que eu queira.*
- **Ter que/de + infinitivo:** *Tes que facer o que che diga.*
- **Deber (de) + infinitivo:** *Debes lavar os dentes antes de deitarte.*

8.2.2. Perífrases modais de posibilidade:

- **Poder + infinitivo:** *Pode ter varios fillos sen nós saber.*
- **Deber (de) + infinitivo:** *Debe ter 50 anos.*
- **Haber + infinitivo:** *Aínda che han levar preso por saltar o valado.*

8.3. PERÍFRASES ASPECTUAIS:

8.3.1. Incoactivas: inicio da acción.

- ✚ **Comezar a + infinitivo:** *Comecei a saltar da emoción.*
- ✚ **Botar(se) a + infinitivo:** *O neno botarase a andar axiña.*
- ✚ **Poñerse a + infinitivo:** *Púxenme a pensar no que me dixeches.*
- ✚ **Dar en + infinitivo:** *Deu en chamarme ao chegar.*
- ✚ **Romper a + infinitivo:** *Lucas rompeu a chorar cando veu o can ao seu carón.*

8.3.2. Imperfectivas ou durativas: acción en proceso.

- ✚ **Estar + xerundio:** *Estou estudando lingua.*
- ✚ **Andar + xerundio:** *Ando lendo un libro.*
- ✚ **Levar + xerundio:** *Levo xogando unha hora.*
- ✚ **Seguir + xerundio:** *Sigo lendo o libro.*
- ✚ **Ir + xerundio:** *Vou camiñando ao instituto.*
- ✚ **Vir + xerundio:** *Vin rindo todo o camiño.*
- ✚ **Estar a + infinitivo:** *Estou a facer os deberes.*
- ✚ **Andar a + infinitivo:** *Anda a apañar millo.*
- ✚ **Seguir a + infinitivo:** *Sigo a pensar no mesmo tema.*
- ✚ **Levar a + infinitivo:** *Leva a traballar na leira todo o día.*

8.3.3. Perfectivas: acción rematada.

- ✚ **Acabar de + infinitivo:** *Acabo de facer a cea.*
- ✚ **Deixar(se) de + infinitivo:** *Deixa de facer o parvo.*

- ✚ **Dar + participio:** *Nou dou atopado a bufanda.*
- ✚ **Levar + participio:** *Levo esperado moito tempo este momento.*
- ✚ **Ter + participio:** *Xa che teño revisado o traballo.*

8.3.4. Terminativas: acción a piques de rematar.

- ✚ **Chegar a + infinitivo:** *Nunca cheguei a comprenderte.*
- ✚ **Vir a + infinitivo:** *Veñen a concluír no mesmo.*
- ✚ **Acabar por + infinitivo:** *Acabaron por decidir facer o correcto.*
- ✚ **Terminar por + infinitivo:** *Terminaron por facer a cea.*
- ✚ **Rematar por + infinitivo:** *Remataron por regar as plantas.*

8.3.5. Reiterativas:

- ✚ **Volver + infinitivo:** *Volvíñ ler o libro.*
- ✚ **Tornar a + infinitivo:** *Tornei a ler o libro.*
- ✚ **Ter + participio:** *Teño ido ese libro moitas veces.*
- ✚ **Levar + participio:** *Polo que levo visto, tes moita sorte no concurso.*

8.4. PERÍFRASES PASIVAS:

- ✚ **Ser + participio:** *Os alumnos son escoitados polo profesorado.*